

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ КОМП'ЮТЕРНИХ НАУК І ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо підготовки і проведення семінарських занять
циклу гуманітарної підготовки
з нормативної навчальної дисципліни
ФІЛОСОФІЯ
(для студентів
усіх напрямів підготовки і спеціальностей)

З а т в е р д ж е н о н а
засіданні кафедри філософії
Протокол № 01 от 29.08.2013 р.

Донецьк ДонНТУ 2013

Методичні рекомендації щодо підготовки і проведення семінарських занять циклу гуманітарної підготовки з нормативної навчальної дисципліни «Філософія» (для студентів усіх напрямів підготовки і спеціальностей) / Укл. : Л. О. Алексеева, Д. Є. Муза, В. І. Пашков та ін. – Донецьк : ДонНТУ, 2013. – 21 с.

Даний методичний рекомендації містять загальні методичні поради до вивчення нормативної навчальної дисципліни «Філософія», тематику семінарських занять із питаннями до обговорення, теми доповідей, перелік основної і додаткової літератури до кожного семінару, а також перелік рекомендованої літератури, яка може бути використана для цих та інших видів навчального процесу протягом семестру.

Укладачі : Л. О. Алексеева, к.філос.н., проф.; О.І . Блацишин, к.філос.н., доц.; А. М. Іщенко, ст. викл.; Г. О. Лемешко, ст. викл.; Д. Є. Муза, д.філос.н., проф.; Т. Б. Нечепоренко, к.філос.н., доц.; В. І. Пашков, к.філос.н., доц.; І. М. Тоцький, ст. викл.; В. К. Трофімюк, ст. викл.; А. С. Федосов, асист.; М. В. Фоменко, к.філос.н., доц.

Відповідальний за випуск

Д. Є. Муза, д.філос.н., проф.

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ.....	4
2. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	15
3. ТЕМАТИКА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ.....	19

1. ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ

Дані «Методичні рекомендації щодо підготовки і проведення семінарських занять циклу гуманітарної підготовки з нормативної навчальної дисципліни «Філософія» (для студентів усіх галузей знань і напрямів підготовки)» підготовлені у відповідності з розробленою на кафедрі програмою з цієї навчальної дисципліни.

Вивчення тем, що наводяться у цьому методичному виданні, дозволить студентам оволодіти філософськими знаннями і на їх підставі підвищити світоглядний та загальнокультурний рівень. Кожна тема включає питання для обговорення, тематику доповідей, перелік основної та додаткової літератури. Остання розрахована і для використання при підготовці доповідей за інтересами студентів і за завданням викладачів. Методичний матеріал структурований таким чином, щоб студенти мали можливість ознайомитися з різними точками зору з ключових проблем сучасної філософії. Представлені теми дозволяють активізувати самостійний пошук, розумову активність студентів, формувати вміння обговорювати те чи інше питання, аргументувати, доводити свою точку зору, терпимо й поважно відноситися до протилежних поглядів і думок, тобто оволодівати мистецтвом полеміки як конструктивного діалогу.

Найважливішим завданням семінарів, як і курсу в цілому, є формування смисложиттєвих орієнтирів, шкали етичних, екологічних і естетичних цінностей.

Отримані у процесі навчання знання повинні стати теоретичною підставою вивчення дисциплін і спецкурсів, що викладаються на кафедрі філософії, а також багатьох інших університетських дисциплін.

Студентам, які приступають до вивчення дисципліни «Філософія», слід пам'ятати: університет є таким соціальним інститутом, що не тільки навчає вже накопиченому людством знанням (його відтворенню), але й спонукає генерувати нове знання (творчо переробляти вже відоме, породжувати нові ідеї та гіпотези), виробляти власну точку зору на ті чи інші проблеми науки, техніки, життя, створювати сприятливе підґрунтя для самореалізації особистості, що навчається. Ще І. Кант, розглядаючи значення філософії в освіті, стверджував, що філософ ні думкам повинен навчати, а думати.

Для підготовки до тем із семінарських занять, самостійного опрацювання інших тем з філософії, написання рефератів, підготовки доповідей рекомендований ряд видань.

2. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Посібники і навчальні посібники

- Аблеев С. Р. История мировой философии : учебник / С. Р. Аблеев. – М. : ООО «Изд-во АСТ» : «Изд-во Астрель», 2002. – 416 с.
- Алексеев П. В. Социальная философия : учеб. пособие / П. В. Алексеев. – М. : ООО «ТК Велби», 2003. – 256 с.
- Алексеев П. В., Панин А. В. Философия : учебник. – 3 изд., перераб. и доп. / П. В. Алексеев, А. В. Панин. – М. : ТК Велби, Изд-во «Проспект», 2004. – 608 с.
- Барулин В. С. Социальная философия : учебник. – 2-е изд. / В. С. Барулин. – М. : ФАИР-ПРЕСС, 2000. – 560 с.
- Бичко А. К., Бичко І. В., Табачковський В. Г. Історія філософії / А. К. Бичко, І. В. Бичко, В. Г. Табачковський. – К. : Либідь, 2001. – 408 с.
- Бучило Н. Ф., Чумаков А. Н. Философия : учеб. пособие. – 4-е изд. / Н. Ф. Бучило, А. Н. Чумаков. – СПб. : Питер, 2004. – 428 с.
- Введение в философию : учеб. пособие. – 2-е изд., перераб. и доп. / авт. кол. : И. Т. Фролов, Э. А. Араб-Оглы, П. П. Гайденко и др. – М. : Республика, 2002. – 623 с.
- Волинка В. І. Філософія Стародавності і середньовіччя в освітньому контексті : навч. посібник / В. І. Волинка. – К. : Вища шк., 2005. – 544 с.
- Гобозов И. А. Введение в философию историю. – 2-е изд. / И. А. Гобозов. – М. : ТЕИС, 1999. – 363 с.
- Голубинцев В. О., Данцев А. А., Любченко В. С. Философия для технических вузов : учебник. – 2-е изд. / В. О. Голубинцев, А. А. Данцев, В. С. Любченко. – Ростов н/Д. : Феникс, 2004. – 640 с.
- Горський В. С. Історія української філософії : курс лекцій : навч. посібник. – 3-тє вид. / В. С. Горський. – К. : Наукова думка, 1997. – 285 с.
- Данильян О. Г., Тараненко В. М. Философия : учебник / О. Г. Данильян, В. М. Тараненко. – М. : ЭКСМО, 2006. – 512 с.
- Звиричев В. Т. Философия древнего мира и средних веков : учеб. пособие / В. Т. Звиричев. – Екатеринбург : Деловая Книга; М. : Академический Проект, 2002. – 348 с.
- Ильин В. В. История философии : учебник / В. В. Ильин. – СПб. : Питер, 2003. – 732 с.
- История мировой философии : учеб. пособие / А. И. Алешин, К. В. Бандуровский, В. Д. Губин и др.; под ред. В. Д. Губина, Т. Ю. Сидориной. – М. : Астрель : АСТ : ХРАНИТЕЛЬ, 2007. – 494 с.
- История философии : учебник. – 2-е изд., перераб. и доп. / А. В. Белов, Г. В. Драч, В. Н. Дубровин и др.; отв. ред. В. П. Кохановский. – Ростов н/Д. : Феникс, 2004. – 736 с.
- Історія філософії : підручник. – 2-ге вид., перероб. та доп. / В. Г. Кремень (кер. авт. кол.), В. С. Афанасенко, В. І. Волович та ін. – Х. : Прапор, 2003. – 768 с.
- Кальной И. И. Философия : учебник / И. И. Кальной. – Симферополь : Бизнес-Информ, 2003. – 448 с.
- Канке В. А. Философия : исторический и систематический курс : учебник. – 5-е изд., перераб. и доп. / В. А. Канке. – М. : Логос, 2003. – 376 с.
- Крапивенский С. Э. Общий курс философии : учебник. – 5-е изд. / С. Э. Крапивенский. – Волгоград : Изд-во «Либрис», 2005. – 472 с.
- Крапивенский С. Э. Социальная философия : учебник. – 4-е изд., испр. / С. Э. Крапивенский. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2004. – 416 с.
- Кузнецов В. Г., Кузнецова И. Д., Миронов В. В., Момджян К. Х. Философия : учебник / В. Г. Кузнецов, И. Д. Кузнецова, В. В. Миронов, К. Х. Момджян. – М. : ИНФРА-М, 2005. – 519 с.

- Лазарев Ф. В., Трифонова М. К. Философия : учеб. пособие. – 2-е изд., перераб. и доп. / Ф. В. Лазарев, М. К. Трифонова. – Симферополь : СОНАТ, 2003. – 352 с.
- Мареев С. Н., Мареева Е. В. История философии (общий курс) : учеб. пособие / С. Н. Мареев, Е. В. Мареева. – М. : Академический Проект, 2003. – 880 с.
- Муза Д. Е. Глобалистика : учеб. пособие / Д. Е. Муза. – Донецк : Изд-во «Ноулидж», 2012. – 310 с.
- Огородник І. В., Огородник В. В. Історія філософської думки в Україні : курс лекцій : навч. посіб. / І. В. Огородник, В. В. Огородник. – К. : Вища шк.; Т-во «Знання», КОО, 1999. – 543 с.
- Пазенок В. С. Філософія : навч. посібник / В. С. Пазенок. – К. : Академвидав, 2002. – 280 с.
- Пекарик А. М. Філософія : підручник / А. М. Пекарик. – К. : Промінь, 2004. – 480 с.
- Петрушенко В. Л. Філософія : навч. посібник : у 2 ч. / В. Л. Петрушенко. – Л. : Новий Світ – 2000, 2011. – 647 с.
- Разин А. В. Философия : учеб. пособие / А. В. Разин. – М. : Гардарики, 2006. – 459 с.
- Родчанин Е. Г. Философия для технических вузов : исторический и систематический курс / Е. Г. Родчанин. – М. : ИКЦ «МарТ»; Ростов н/Д. : Изд. центр «МарТ», 2004. – 400 с.
- Рузавин Г. И. Методология научного познания : учеб. пособие / Г. И. Рузавин. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2005. – 287 с.
- Рычков А. К., Яшин Б. Л. Философия : учебник / А. К. Рычков, Б. Л. Яшин. – М. : Эмет, 2005. – 480 с.
- Сергейчик Е. М. Философия истории / Е. М. Сергейчик. – СПб. : Изд-во «Лань», Санкт-Петербург. ун-т МВД России, 2002. – 608 с.
- Скирбекк Г., Гилье Н. История философии : учеб. пособие / Г. Скирбекк, Н. Гилье. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001. – 800 с.
- Социальная философия : учебник / В. П. Андрущенко, В. С. Афанасенко, В. И. Волович и др.; под общ. ред. В. П. Андрущенко, Н. И. Горлача. – К.-Х. : Изд. центр «Единорог», 2002. – 736 с.
- Сpirкин А. Г. Философия : учебник / А. Г. Spirкин. – М. : Гардарики, 2002. – 736 с.
- Тарасов Ю. Н. Философия : учеб. пособие / Ю. Н. Тарасов. – М. : МПСИ, 2006. – 670 с.
- Федів Ю. О., Мозкова Н. Г. Історія української філософії : навч. посібник / Ю. О. Федів, Н. Г. Мозкова. – К. : Вид-во «Україна», 2001. – 510 с.
- Философия : методическое пособие для самостоятельной работы студентов всех специальностей очной и заочной форм обучения / сост. : В. И. Пашков. – Донецк : ДонНТУ, 2007. – 66 с.
- Философия : учебник / В. В. Миронов, В. В. Васильев, П. П. Гайденко и др.; под общ. ред. В. В. Миронова. – М. : Норма, 2005. – 928 с.
- Философия : учебник / К. Х. Делокаров, Ф. Д. Демидов, Л. Н. Москвичев и др.; под общ. ред. Л. Н. Москвичева. – М. : Изд-во РАГС, 2003. – 688 с.
- Философия : учебник. – 6-е изд., перераб. и доп. / А. В. Аполлонов, В. В. Васильев, Ф. И. Гиренок и др.; под ред. А. Ф. Зотова, В. В. Миронова, А. В. Разина. – М. : Академический Проект, 2009. – 688 с.
- Философия : учебник. – 3-е изд., перераб. и доп. / В. Д. Губин, Т. Ю. Сидорина, А. И. Алешин и др.; под ред. В. Д. Губина, Т. Ю. Сидориной. – М. : Гардарики, 2005. – 828 с.
- Философия : учебник / В. Н. Лавриненко, В. П. Ратников, В. Ю. Дорошенко и др.; под ред. В. Н. Лавриненко, В. П. Ратникова. – М. : Культура и спорт, ЮНИТИ, 2001. – 584 с.

- Философия : учение о бытии, познании и ценностях человеческого существования: учебник / В. Г. Кузнецов, И. Д. Кузнецова, В. В. Миронов, К. Х. Момджян. – М. : ИНФРА-М, 2003. – 519 с.
- Философия : учеб.-методич. пособие. – 3-е изд. / под ред. Л. А. Алексеевой, Р. А. Додоннова, Д. Е. Музы, В. И. Пашкова. – Донецк : ДонНТУ, 2009. – 170 с.
- Философия : учеб. пособие. – 14-е изд. / И. В. Ватин, В. Е. Давидович, Л. В. Жаров и др.; отв. ред. В. П. Кохановский. – Ростов н/Д. : Феникс, 2006. – 576 с.
- Философия : учеб. пособие. – 2-е изд. / М. А. Булатов, В. А. Гавриленко, П. А. Загороднюк и др.; авт. кол. под рук. Е. Ф. Осичнюка, В. С. Зубова. – К. : Изд-во «Ника-Центр». 1997. – 384 с.
- Філософія : навч. посібник. – 2-ге вид., перероб. і доп. / Л. В. Губерський, І. Ф. Надольний, В. П. Андрущенко та ін.; за ред. І. Ф. Надольного.– К. : Вікар, 2001.– 457 с.
- Філософія : навч. посібник / Є. М. Причепій, А. М. Черній, В. Д. Гвоздецький, Л. А. Чекаль. – К. : Аграрна наука, 2001. – 576 с.
- Філософія : підручник / І. В. Бичко, І. В. Бойченко, М. І. Бойченко та ін. – К. : Либідь, 2001. – 408 с.
- Філософія : підручник. – 3-тє вид., перероб. і доп. / В. С. Афанасенко, В. І. Волович, Г. Т. Головченко та ін.; за заг. ред. В. Г. Кременя, М. І. Горлача. – Х. : Прапор, 2004. – 736 с.
- Філософія : підручник. – 2-ге вид., перероб. та доп. / В. П. Андрущенко, В. І. Волович, М. І. Горлач та ін.; за заг. ред. М. І. Горлача, В. Г. Кременя, В. К. Рибалка. – Х. : Консум, 2000.– 672 с.
- Ящук Т. І. Філософія історії : курс лекцій : навч. посібник / Т. І. Ящук. – К. : Либідь, 2004. – 536 с.

Хрестоматії

- Антология мировой философии : в 4 т. / редкол. : В. В. Соколов, Н. С. Нарский, В. В. Богатов, Ш. Ф. Мамедов и др. – М. : Мысль, 1969-1972.
- Мир философии : книга для чтения : в 2 ч. / сост. : П. С. Гуревич, В. И. Столяров. – Ч.1 : Исходные философские проблемы, понятия и принципы. – М. : Политиздат, 1991. – 672 с.
- Мир философии : книга для чтения : в 2 ч./ сост. : П. С. Гуревич, В. И. Столяров. – Ч. 2 : Человек. Общество. Культура. – М. : Политиздат, 1991. – 624 с.
- Сравнительное изучение цивилизаций : хрестоматия : учеб. пособие / сост., ред. и вступ. ст. Б. С. Ерасов. – М. : Аспект Пресс, 2001. – 556 с.
- Хрестоматия по философии : учеб. пособие / В. П. Яковлев, Т. С. Чермантеева, И. Н. Лосева и др.; отв. ред. В. П. Кохановский, В. П. Яковлев. – Ростов н/Д. : Изд-во «Феникс», 1999. – 544 с.
- Хрестоматия по философии : учеб. пособие / под ред. и сост. А. А. Радугин. – М. : Центр, 1998. – 432 с.
- Хрестоматия по философии : учеб. пособие. – 2-е изд., перераб. и доп. / сост. : П. В. Алексеев, А. В. Панин. – М. : Проспект : ТК «Велби», 2003. – 576 с.
- Человек : Мыслители прошлого и настоящего о его жизни, смерти и бессмертии : Древний мир – эпоха Просвещения / редкол. : И. Т. Фролов (отв. ред.) и др.; сост. : П. С. Гуревич. – М. : Политиздат, 1991. – 461 с.
- Человек : Мыслители прошлого и настоящего о его жизни, смерти и бессмертии: XIX век : сб. ст. / редкол. : И. Т. Фролов (отв. ред.) и др.; сост. : П. С. Гуревич. – М. : Республика, 1995. – 528 с.

Словники, довідники, енциклопедії

- Всемирная энциклопедия : Философия : XX век / глав. науч. ред. и сост. А. А. Грицанов. – М. : АСТ, Мн. : Харвест, Современный литератор, 2002. – 976 с.
- Новая философская энциклопедия : в 4 т. / науч.-ред. совет : В. С. Степин (пред.) и др. – М. : Мысль, 2000, 2001.
- Словарь философских терминов / науч. ред. В. Г. Кузнецова. – М. : ИНФРА-М, 2005. – 731 с.
- Словарь философских терминов / сост. : Л. А. Алексеева, Д. Е. Муза, В. И. Пашков и др. – Донецк : ДонНТУ, 2002. – 69 с.
- Современная западная социология : словарь / сост. : Ю. Н. Давыдов, М. С. Ковалева, А. Ф. Филиппов. – М. : Политиздат, 1990. – 432 с.
- Современная западная философия : словарь / сост. : В. С. Малахов, В. П. Филатов. – М. : Политиздат, 1991. – 414 с.
- Современная философия : словарь и хрестоматия / Л. В. Жаров, Е. В. Золотухин, В. П. Кохановский и др.; отв. ред. В. П. Кохановский. – Ростов н/Д. : Феникс, 1996. – 511 с.
- Современный философский словарь. – 2-е изд., испр. и доп. / С. А. Азаренко, В. М. Андрианов, Д. В. Аникин и др.; под общ. ред. В. Е. Кемерова. – М. : Академический Проект, 2004. – 864 с.
- Социальная философия : словарь. – 2-е изд., испр. и доп. / сост. и ред. : В. Е. Кемеров, Т. Х. Керимов. – М. : Академический Проект; Екатеринбург : Деловая Книга, 2006. – 624 с.
- Социальная философия : учебный словарь / И. А. Гобозов, В. С. Грехнев, Н. Б. Зазаева и др. – М. : Академический Проект, 2008. – 367 с.
- Философия : краткий тематический словарь / Е. П. Агапов, Л. П. Алексеевская, М. А. Андреева и др.; под ред. Т. П. Матяш, В. П. Яковлева. – Ростов н/Д. : Феникс, 2001. – 416 с.
- Философская энциклопедия : в 5 т. / гл. ред. Ф. В. Константинов. – М. : Сов. энциклопедия, 1960-1970.
- Философский энциклопедический словарь. – 2-е изд. / редкол. : С. С. Аверинцев, Э. А. Ораб-Оглы, Л. Ф. Ильичев и др. – М. : Сов. энциклопедия, 1989. – 814 с.
- Философский словарь. – 7-е изд., перераб. и доп. / под ред. И. Т. Фролова. – М. : Республика, 2001. – 719 с.
- Философский энциклопедический словарь / ред.-сост. : Е. Ф. Губский, Г. В. Кораблева, В. А. Лутченко. – М. : ИНФРА-М, 2007. – 576 с.
- Філософська думка в Україні : біобібліогр. словник / авт. кол. : В. С. Горський, М. Л. Ткачук, В. М. Нічик та ін. – К. : Унів. вид-во «Пульсари», 2002. – 244 с.
- Філософський енциклопедичний словник / редкол. : В. І. Шинкарук (гол. редкол.), Є. К. Бистрицький, М. О. Булатов та ін. – К. : Абрис, 2002. – 742 с.

Періодичні видання

- Вестник Московского университета. Серия – Философия (журн.).
- Вестник Санкт-Петербургского университета. Серия – Философия (журн.).
- Вопросы философии (журн.).
- Ноосфера і цивілізація (журн.).
- Философская и социологическая мысль (журн.).
- Философские науки (журн.).
- Філософська думка (журн.).
- Человек (журн.).

3. ТЕМАТИКА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ТЕМА 1. ФІЛОСОФІЯ, ЇЇ ПРЕДМЕТ І РОЛЬ У СУСПІЛЬСТВІ

(2 години)

1. Поняття і структура світогляду. Історичні типи світогляду: міфологічний, релігійний, філософський, науковий.
2. Предмет філософії. Специфіка філософського знання. Основне питання філософії та дві його сторони.
3. Основні функції та соціальна роль філософії. Гуманістичний зміст філософського знання.

Теми доповідей

Міф як рання форма світогляду.

Міф і наука.

Релігійний світогляд в теоретичному і практичному осягненні дійсності.

Релігія і філософія. Своєрідність релігійного бачення світу.

Співвідношення філософії і науки. Філософська і наукова картина світу кінця ХХ – початку ХХІ ст.ст.

Специфіка філософського світогляду. Вплив філософії на характер світогляду епохи.

Роль філософії в становленні й розвитку особи.

Філософія й духовні цінності.

Філософія і творчість.

Філософія і світогляд епохи.

Світоглядні та методологічні функції філософії.

Людина як вища цінність у системі філософського знання.

Перелік рекомендованої літератури

Основна

- Алексеев П. В., Панин А. В. Философия : учебник. – 3 изд., перераб. и доп. / П. В. Алексеев, А. В. Панин. – М. : ТК Велби, Изд-во «Перспектив», 2004. – С.3-87.
- Бучило Н. Ф., Чумаков А. Н. Философия : учеб. пособие. – 4-е изд. / Н. Ф. Бучило, А. Н. Чумаков. – СПб. : Питер, 2004. – С.9-51.
- Введение в философию : учеб. пособие. – 2-е изд., перераб. и доп. / авт. кол. : И. Т. Фролов, Э. А. Араб-Оглы, П. П. Гайденко и др. – М. : Республика, 2002. – С.7-36.
- Голубинцев В. О., Данцев А. А., Любченко В. С. Философия для технических вузов : учебник. – 2-е изд. / В. О. Голубинцев, А. А. Данцев, В. С. Любченко. – Ростов н/Д. : Феникс, 2004. – С.4-33.
- Кремень В. Г., Ільїн В. В. Філософія : Логос, Софія, Розум : підручник / В. Г. Кремень, В. В. Ільїн. – К. : Книга, 2006. – С.15-42.

Лазарев Ф. В., Трифонова М. К. Философия : учеб. пособие. – 2-е изд., перераб. и доп. / Ф. В. Лазарев, М. К. Трифонова. – Симферополь : СОНАТ, 2003. – С.12-71.

Пекарник А. М. Філософія : підручник / А. М. Пекарник. – К. : Промінь, 2004. – С.7-36.

Философия : учебник / К. Х. Делокаров, Ф. Д. Демидов, Л. Н. Москвичев и др.; под общ. ред. Л. Н. Москвичева. – М. : Изд-во РАГС, 2003. – С.15-50.

Додаткова

Философия // Новая философская энциклопедия : в 4 т. / науч.-ред. совет : В. С. Степин (пред.) и др. – Т.4. – М. : Мысль, 2001. – С.195-200.

Философия : учебник / В. В. Миронов, В. В. Васильев, П. П. Гайденко и др.; под общ. ред. В. В. Миронова. – М. : Норма, 2005. – С.1-20.

Философия : учебник. – 3-е изд., испр. и доп. / Г. И. Иконникова, В. П. Ратников, М. М. Сидоров и др.; под ред. В. Н. Лавриненко. – М. : Юристъ, 2005. – С.10-29.

Философия : учеб.-методич. пособие. – 3-е изд. / под ред. Л. А. Алексеевой, Р. А. Додонова, Д. Е. Музы, В. И. Пашкова. – Донецк : ДонНТУ, 2009. – С.5-14.

Философия : учеб. пособие. – 14-е изд. / И. В. Ватин, В. Е. Давидович, Л. В. Жаров и др.; отв. ред. В. П. Кохановский. – Ростов н/Д. : Феникс, 2006. – С.5-26.

Філософія : підручник. – 3-тє вид., перероб. і доп. / В. С. Афанасенко, В. І. Волович, Г. Т. Головченко та ін.; за заг. ред. В. Г. Кременя, М. І. Горлача. – Х. : Прапор, 2004. – С.11-28.

ТЕМА 2. ФІЛОСОФІЯ БУТТЯ

(2 години)

1. Поняття буття. Становлення проблеми буття в історії філософії.
2. Єдність і багатоманітність буття, його основні форми.
3. Проблема субстанції. Філософське трактування категорій «матерія» і «дух», їх атрибутивні характеристики.
4. Проблема єдності світу і основні варіанти її вирішення.

Теми доповідей

Категорії «буття» і «небуття», їх єдність.

Основні форми буття, їх єдність і специфіка.

Розвиток категорії «матерія» в історії філософії.

Сучасна наука про будову матерії та рівні її організації.

Сучасні природничонаукові уявлення про матерію як об'єктивну реальність.

Соціальний простір і соціальний час: поняття і специфіка.

Фактор часу в життєдіяльності сучасної людини.

Віртуальна реальність як онтологічна проблема, її специфіка і сенс.

Перелік рекомендованої літератури

Основна

- Введение в философию : учеб. пособие. – 2-е изд., перераб. и доп. / авт. кол. : И. Т. Фролов, Э. А. Араб-Оглы, П. П. Гайдено и др. – М. : Республика, 2002. – С.339-390.
- Бучило Н. Ф., Чумаков А. Н. Философия : учеб. пособие. – 4-е изд. / Н. Ф. Бучило, А. Н. Чумаков. – СПб. : Питер, 2004. – С.93-131.
- Кармин А. С., Бернадский Г. Г. Философия : учебник. – 2-е изд. / А. С. Кармин, Г. Г. Бернадский. – СПб. : Питер, 2009. – С.46-58, 460-472, 502-521.
- Рычков А. К., Яшин Б. Л. Философия : учебник / А. К. Рычков, Б. Л. Яшин. – М. : Эмет, 2005. – С.134-190.
- Философия : учебник / К. Х. Делокаров, Ф. Д. Демидов, Л. Н. Москвичев и др.; под общ. ред. Л. Н. Москвичева. – М. : Изд-во РАГС, 2003. – С.273-315.
- Философия : учеб.-методич. пособие. – 3-е изд. / под ред. Л. А. Алексеевой, Р. А. Додонова, Д. Е. Музы, В. И. Пашкова. – Донецк : ДонНТУ, 2009. – С.46-57.
- Философия : учеб. пособие. – 14-е изд. / И. В. Ватин, В. Е. Давидович, Л. В. Жаров и др.; отв. ред. В. П. Кохановский. – Ростов н/Д. : Феникс, 2006. – С. 90-129.

Додаткова

- Бытие // Новая философская энциклопедия : в 4 т. / науч.-ред. совет : В. С. Степин (пред.) и др. – Т.1. – М. : Мысль, 2000. – С.337-345.
- Голубинцев В. О., Данцев А. А., Любченко В. С. Философия для технических вузов : учебник. – 2-е изд. / В. О. Голубинцев, А. А. Данцев, В. С. Любченко. – Ростов н/Д. : Феникс, 2004. – С.303-316.
- Дух // Новая философская энциклопедия: в 4 т. / науч.-ред. совет: В. С. Степин (пред.) и др. – Т.1. – М. : Мысль, 2000. – С.706-708.
- Кальной И. И. Философия : учебник / И. И. Кальной. – СПб. : Юридический центр Пресс, 2001. – С.151-170.
- Материя // Новая философская энциклопедия : в 4 т. / науч.-ред. совет : В. С. Степин (пред.) и др. – Т.2. – М. : Мысль, 2001. – С.509-514.
- Тарасов Ю. Н. Философия : учеб. пособие / Ю. Н. Тарасов. – М. : МПСИ, 2006. – С.383-399.

ТЕМА 3. ФІЛОСОФІЯ РОЗВИТКУ

(2 години)

1. Поняття діалектики, її історичні форми. Види діалектики. Діалектика і її альтернативи.
2. Діалектика як система принципів, законів і категорій.
3. Становлення ідеї розвитку в історії філософії та науки. Поняття «відношення», «зв'язок», «розвиток». Розвиток як принцип діалектики.

4. Закон взаємопереходу кількісних і якісних змін. Закон єдності і боротьби протилежностей. Закон заперечення заперечення.
5. Категорії діалектики: «одиничне–загальне», «зміст–форма», «сутність–явище», «причина–наслідок», «необхідність–випадковість», «можливість–дійсність».

Теми доповідей

Концепції розвитку та їх евристична наповненість у різних галузях дослідження. Типи законів, їх співвідношення і взаємозв'язок як відображення структурованості матерії.

Ідеї діалектики в працях філософів епохи Відродження.

Основні положення раціоналістичної діалектики Г.-В.-Ф. Гегеля.

Філософська система і метод Г.-В.-Ф. Гегеля.

Діалектичний метод Г.-В.-Ф. Гегеля і К. Маркса: спільність і відмінність.

Екзистенційно-негативна діалектика Ж.-П. Сартра.

Містична діалектика всеєдності в російській релігійній філософії.

Міфологізація діалектики (О. Шпенглер, З. Фрейд): від логоса до міфу.

Поняття прогресу і регресу в діалектичній теорії розвитку.

Діалектика взаємовідношення поступовості та стрибка (еволюції й революції) у процесі розвитку.

Категорія «міра» в античній філософії.

Концепція детермінізму та індетермінізму в філософії і сучасній науці.

Принцип цілісності: категорії «частина – ціле».

Дійсність як єдність сутності й існування.

Діалектика необхідності і свободи.

Принцип причинності і свободи волі.

Теорія категорій: історія і сучасний зміст.

Діалектика і синергетика.

Перелік рекомендованої літератури

Основна

- Алексеев П. В., Панин А. В. Философия : учебник. – 3 изд., перераб. и доп. / П. В. Алексеев, А. В. Панин. – М. : ТК Велби, Изд-во «Проспект», 2004. – С. 386-405, 471-584.
- Данильян О. Г., Тараненко В. М. Философия : учебник / О. Г. Данильян, В. М. Тараненко. – М. : ЭКСМО, 2006. – С.211-222, 244-255.
- Невлева И. М. Философия : учеб. пособие / И. М. Невлева. – Х. : Консум, 2001. – С.257-285.
- Сpirкин А. Г. Основы философии : учеб. пособие / А. Г. Spirкин. – М. : Гардарики, 2001. – С.262-307.
- Философия : учеб.-методич. пособие. – 3-е изд. / под ред. Л. А. Алексеевой, Р. А. Додонова, Д. Е. Музы, В. И. Пашкова. – Донецк : ДонНТУ, 2009. – С.57-69.

- Філософія : учеб. пособие. – 2-е изд. / М. А. Булатов, В. А. Гавриленко, П. А. Загороднюк и др.; авт. кол. под рук. Е. Ф. Осичнюка, В. С. Зубова. – К. : Изд-во «Ника-Центр». 1997. – С.273-342.
- Філософія : учеб. пособие. – 14-е изд. / И. В. Ватин, В. Е. Давидович, Л. В. Жаров и др.; отв. ред. В. П. Кохановский. – Ростов н/Д. : Феникс, 2006. – С.130-189.

Додаткова

- Вальяно М. В. Філософія : учебник / М. В. Вальяно. – М. : Изд-во «Дело и Сервис», 2003. – С.321-365.
- Філософія : короткий виклад : навч. посібник / С. П. Щерба, М. Г. Тофтул, О. А. Заглада та ін.; за ред. С. П. Щерби. – К. : Кондор, 2003. – С.203-249.
- Філософія : підручник. – 3-тє вид., перероб. і доп. / В. С. Афанасенко, В. І. Волович, Г. Т. Головченко та ін.; за заг. ред. В. Г. Кременя, М. І. Горлача. – Х. : Прапор, 2004. – С.396-412.

ТЕМА 4. ФІЛОСОФІЯ СУСПІЛЬСТВА

(2 години)

1. Основні концепції суспільного життя: ідеалістична, натуралістична, матеріалістична.
2. Поняття суспільних відносин, їх види і структура. Суспільство як система суспільних відносин.
3. Поняття суспільного виробництва. Матеріальне і духовне виробництво. Спосіб виробництва, його структура і роль у суспільстві.
4. Поняття суспільно-економічної формації та цивілізації. Специфіка формаційного і цивілізаційного аналізу суспільства у його історії.

Теми доповідей

Античні філософи про суспільство.
Суспільно-історичний процес і утопічна думка Нового часу.
Соціально-філософські ідеї в класичній німецькій філософії.
Природне середовище та його роль у розвитку суспільства.
Ідеї В. І. Вернадського про ноосферу, їх актуальність.
Екологія і загальнолюдські цінності.
Діяльність і комунікативність як способи буття соціального.
Роль технічних революцій у розвитку суспільства.
Сучасні філософські теорії суспільства (неомарксизм або критична теорія суспільства, функціоналізм, концепція «відкритого» суспільства).
Сучасні технократичні уявлення про суспільство у світової філософії (Д. Белл, У. Ростоу, О. Тоффлер, І. Масуда та ін.).
Еволюційний і революційний типи розвитку суспільства.
Теорія культурно-історичних типів М. Я. Данилевського.
Етнологічний підхід у аналізі всесвітньої історії Л. М. Гумільова.

Концепції цивілізаційного різноманіття у О. Шпенглера і А. Дж. Тойнбі.
Комп'ютерно-інформаційні технології як фактор розвитку сучасної цивілізації.
Сучасна цивілізація, її особливості й протиріччя.

Перелік рекомендованої літератури

Основна

- Алексеев П. В. Социальная философия : учеб. пособие / П. В. Алексеев. – М. : ООО «ТК Велби», 2003. – С.11-55, 234-283.
- Введение в философию : учеб. пособие. – 2-е изд., перераб. и доп. / авт. кол. : И. Т. Фролов, Э. А. Араб-Оглы, П. П. Гайденко и др. – М. : Республика, 2002. – С.391-405, 485-513.
- Голубинцев В. О., Данцев А. А., Любченко В. С. Философия для технических вузов : учебник. – 3-е изд. / В. О. Голубинцев, А. А. Данцев, В. С. Любченко. – Ростов н/Д. : Феникс, 2006. – С.363-419.
- Кемеров В. Е. Социальная философия: учебник / В. Е. Кемеров. – М.-Екатеринбург : Академический Проект, 2004. – С.55-90, 173-216.
- Крапивенский С. Э. Социальная философия : учебник. – 4-е изд., испр. / С. Э. Крапивенский. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2004. – С.17-29, 62-127, 134-184, 191-214, 335-354.
- Социальная философия : учебник / В. П. Андрущенко, В. С. Афанасенко, В. И. Волович и др.; под общ. ред. В. П. Андрущенко, Н. И. Горлача. – К.-Х. : Изд. центр «Единорог», 2002. – С.229-384, 557-578, 683-706.
- Философия : учебник / К. Х. Делокаров, Ф. Д. Демидов, Л. Н. Москвичев и др.; под общ. ред. Л. Н. Москвичева. – М. : Изд-во РАГС, 2003. – С.494-517, 621-665.
- Философия : учеб. пособие. – 14-е изд. / И. В. Ватин, В. Е. Давидович, Л. В. Жаров и др.; отв. ред. В. П. Кохановский. – Ростов н/Д. : Феникс, 2006. – С.287-331.

Додаткова

- Барулин В. С. Социальная философия : учебник. – 2-е изд. / В. С. Барулин. – М. : ФАИР-ПРЕСС, 2000. – С.219-251, 281-309.
- Гобозов И. А. Введение в философию историю. – 2-е изд. / И. А. Гобозов. – М. : ТЕИС, 1999. – С.39-48, 77-106.
- Законы общественные // Социальная философия : словарь. – 2-е изд., испр. и доп. / сост. и ред. : В. Е. Кемеров, Т. Х. Керимов. – М. : Академический Проект; Екатеринбург : Деловая Книга, 2006. – С.154-157 (Див. також : Общество, социальное, социальность. – С.310-312; Постиндустриальное общество. – 352; Формации общественные. – С.592; Цивилизация. – С.605-609).
- Момджян К.Х. Введение в социальную философию: учебник / К. Х. Момджян. – М. : Высш. шк., КД «Университет» 1997. – С.310-367.
- Общество // Новая философская энциклопедия : в 4 т. / науч.-ред. совет : В. С. Степин (пред.) и др. – Т.3. – М. : Мысль, 2001. – С.132-135.

Рузавин Г. И. Основы философии истории : учеб. пособие / Г. И. Рузавин. – М. : ИНИТИ-ДАНА, 2001. – С.50-187.

Ящук Т. І. Філософія історії : курс лекцій : навч. посібник / Т. І. Ящук. – К. : Либідь, 2004. – С.7-52, 128-135, 268-270, 274-320.

ТЕМА 5. ФІЛОСОФІЯ СВІДОМОСТІ

(2 години)

1. Поняття свідомості. Свідомість як філософська проблема.
2. Сутність і походження свідомості: природні передумови і суспільно-історичні засади виникнення.
3. Проблема структури свідомості та її властивості.
4. Поняття суспільної свідомості. Суспільна та індивідуальна свідомість, їх взаємозв'язок.
5. Структура суспільної свідомості: рівні, сфери, форми.
6. Закономірності розвитку суспільної свідомості.

Теми доповідей

Відображення і розвиток проблеми свідомості в історії філософії.

Генезис свідомості як вияв розвитку різних рівнів і форм відображення.

Роль несвідомого у житті людини (З. Фрейд, К. Юнг).

Мова як засіб виявлення взаємозв'язку буття і свідомості.

Самосвідомість і соціальна активність людини.

Свідомість і кібернетика: проблеми, тенденції та перспективи моделювання штучного інтелекту.

Роль рефлексії в житті свідомості.

Специфіка інженерного мислення.

Творчість і деструкція як прояви внутрішнього світу особистості.

Суспільна свідомість у поступовому розвитку особи і суспільства.

Теоретична і буденна свідомість: багатоманіття відношень людини до дійсності.

Політична свідомість і правосвідомість в історії різних соціальних систем (порівняльний аналіз).

Мораль і право в сучасній політиці.

Природні і штучні мови, їх нормативна і регулятивна функції.

Честь і совість як етичні цінності у житті суспільства.

Вчинок: між добром і злом.

Краса як основа духовного життя.

Перелік рекомендованої літератури

Основна

Алексеев П. В., Панин А. В. Философия : учебник. – 3 изд., перераб. и доп. / П. В. Алексеев, А. В. Панин. – М. : ТК Велби, Изд-во «Проспект», 2004. – С.254-283.

- Барулин В. С. Социальная философия : учебник. – 2-е изд. / В. С. Барулин. – М. : ФАИР-ПРЕСС, 2000. – С.186-216.
- Гусев В. І. Вступ до метафізики : навч. посібник / В. І. Гусев. – К. : Либідь, 2004. – С.263-329.
- Данильян О. Г., Тараненко В. М. Философия : учебник / О. Г. Данильян, В. М. Тараненко. – М. : ЭКСМО, 2006. – С.184-210.
- Лазарев Ф. В., Трифонова М. К. Философия : учеб. пособие / Ф. В. Лазарев, М. К. Трифонова. – 2-е изд., перераб. и доп. – Симферополь : СОНАТ, 2003. – С.189-215.
- Пекарник А. М. Філософія : підручник / А. М. Пекарник. – К. : Промінь, 2004. – С.315-348.
- Спиркин А. Г. Философия : учебник / А. Г. Спиркин. – М. : Гардарики, 2001. – С.337-377, 637-700.
- Философия : учебник / К. Х. Делокаров, Ф. Д. Демидов, Л. Н. Москвичев и др.; под общ. ред. Л. Н. Москвичева. – М. : Изд-во РАГС, 2003. – С.316-344.
- Философия : учеб.-методич. пособие. – 3-е изд. / под ред. Л. А. Алексеевой, Р. А. Додонова, Д. Е. Музы, В. И. Пашкова. – Донецк : ДонНТУ, 2009. – С.105-134.
- Философия : учеб. пособие. – 14-е изд. / И. В. Ватин, В. Е. Давидович, Л. В. Жаров и др.; отв. ред. В. П. Кохановский. – Ростов н/Д. : Феникс, 2006. – С.229-286.

Додаткова

- Алексеев П. В. Социальная философия : учеб. пособие / П. В. Алексеев. – М. : ООО «ТК Велби», 2003. – С.55-107.
- Введение в философию : учеб. пособие. – 2-е изд., перераб. и доп. / авт. кол. : И. Т. Фролов, Э. А. Араб-Оглы, П. П. Гайденко и др. – М. : Республика, 2002. – С.431-451.
- Голубинцев В. О., Данцев А. А., Любченко В. С. Философия для технических вузов : учебник. – 2-е изд. / В. О. Голубинцев, А. А. Данцев, В. С. Любченко. – Ростов н/Д. : Феникс, 2004. – С.339-353.
- Крапивенский С. Э. Социальная философия : учебник. – 4-е изд., испр. / С. Э. Крапивенский. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2004. – С.215-256.
- Социальная философия : учебник / В. П. Андрущенко, В. С. Афанасенко, В. И. Волович и др.; под общ. ред. В. П. Андрущенко, Н. И. Горлача. – К.-Х. : Изд. центр «Единорог», 2002. – С.405-424.
- Философия : учебник. – 3-е изд., испр. и доп. / Г. И. Иконникова, В. П. Ратников, М. М. Сидоров и др.; под ред. В. Н. Лавриненко. – М. : Юристъ, 2005. – С.378-392.
- Філософія : навч. посібник. – 2-ге вид., перероб. і доп. / Л. В. Губерський, І. Ф. Надольний, В. П. Андрущенко та ін.; за ред. І. Ф. Надольного. – К. : Вікар, 2001.– С.367-384.

ТЕМА 6. ФІЛОСОФІЯ ПІЗНАННЯ

(2 години)

1. Теорія пізнання: основні концепції. Проблема пізнаваності світу. Суб'єкт і об'єкт пізнання.
2. Діалектика процесу пізнання: єдність чуттєвого, раціонального та інтуїтивного в пізнанні.
3. Поняття істини. Основні характеристики істини. Проблема критерію істини у філософії та науці. Практика та її роль у процесі пізнання.
4. Поняття науки. Специфіка наукового пізнання.
5. Рівні, методи і форми наукового пізнання.

Теми доповідей

Пізнання як вид духовної діяльності і феномен культури.

Агностицизм і його різновиди (критичний аналіз).

Специфіка філософського, природничонаукового, художнього і технічного пізнання.

Особливості соціального пізнання.

Особливості емпіризму і раціоналізму.

Інтуїція та її роль у пізнанні.

Ідеали і критерії науковості.

Проблема критерію істини в сучасній науці.

Сцієнтизм і антисциєнтизм.

Наукове пояснення.

Розуміння в науці.

Творчість як атрибут духовної діяльності суб'єкту. Специфіка наукової творчості.

Поняття наукового знання і основні форми його розвитку.

Специфіка природничонаукового і соціально-гуманітарного пізнання.

Проблема співвідношення науки і позанаукових форм пізнання.

Практика як специфічно людський спосіб освоєння світу.

Перелік рекомендованої літератури

Основна

Бучило Н. Ф., Чумаков А. Н. Философия : учеб. пособие. – 4-е изд. / Н. Ф. Бучило, А. Н. Чумаков. – СПб. : Питер, 2004. – С.148-190.

Данильян О. Г., Тараненко В. М. Философия : учебник / О. Г. Данильян, В. М. Тараненко. – М. : ЭКСМО, 2006. – С.256-296.

Лазарев Ф. В., Трифонова М. К. Философия : учеб. пособие. – 2-е изд., перераб. и доп. / Ф. В. Лазарев, М. К. Трифонова. – Симферополь : СОНАТ, 2003. – С.216-256.

Философия : учебник / В. В. Миронов, В. В. Васильев, П. П. Гайденко и др.; под общ. ред. В. В. Миронова. – М. : Норма, 2005. – С.555-631.

Философия : учебник / К. Х. Делюкараров, Ф. Д. Демидов, Л. Н. Москвичев и др.; под общ. ред. Л. Н. Москвичева. – М. : Изд-во РАГС, 2003. – С.347-482.

- Философия : учеб.-методич. пособие. – 3-е изд. / под ред. Л. А. Алексеевой, Р. А. Додонова, Д. Е. Музы, В. И. Пашкова. – Донецк : ДонНТУ, 2009. – С.134-147.
- Философия : учеб. пособие. – 14-е изд. / И. В. Ватин, В. Е. Давидович, Л. В. Жаров и др.; отв. ред. В. П. Кохановский. – Ростов н/Д. : Феникс, 2006. – С.375-503.
- Філософія : підручник. – 2-ге вид., перероб. та доп. / В. П. Андрущенко, В. І. Волович, М. І. Горлач та ін.; за заг. ред. М. І. Горлача, В. Г. Кременя, В. К. Рибалка. – К.-Х. : Консум, 2000. – С. 488-587.

Додаткова

- Алексеев П. В., Панин А. В. Философия : учебник. – 3 изд., перераб. и доп. / П. В. Алексеев, А. В. Панин. – М. : ТК Велби, Изд-во «Перспектив», 2004. – С.166-185, 202-419.
- Введение в философию : учеб. пособие. – 2-е изд., перераб. и доп. / авт. кол. : И. Т. Фролов, Э. А. Араб-Оглы, П. П. Гайденко и др. – М. : Республика, 2002. – С. 452-472, 538-571.
- Голубинцев В. О., Данцев А. А., Любченко В. С. Философия для технических вузов : учебник. – 2-е изд. / В. О. Голубинцев, А. А. Данцев, В. С. Любченко. – Ростов н/Д. : Феникс, 2004. – С.361-492.
- Кузнецов В. Г., Кузнецова И. Д., Миронов В. В., Момджян К. Х. Философия : учебник / В. Г. Кузнецов, И. Д. Кузнецова, В. В. Миронов, К. Х. Момджян. – М. : ИНФРА-М, 2005. – С.227-262.
- Пекарник А. М. Філософія : підручник / А. М. Пекарник. – К. : Промінь, 2004. – С.349-376.
- Лукашевич В. К. Философия и методология науки : учеб. пособие / В. К. Лукашевич. – Мн. : Современная школа, 2006. – С.9-23, 29-39, 159-211, 276-306.
- Родчанин Е. Г. Философия для технических вузов : исторический и систематический курс / Е. Г. Родчанин. – М. : ИКЦ «МарТ»; Ростов н/Д. : Изд. центр «МарТ», 2004. – С.184-213.
- Рузавин Г. И. Методология научного познания : учеб. пособие / Г. И. Рузавин. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2005. – С.39-80.

ТЕМА 7. ФІЛОСОФІЯ ЛЮДИНИ

(2 години)

1. Специфіка філософського розуміння людини. Проблема сутності людини в історії філософії.
2. Антропосоціогенез. Єдність природного, соціального і духовного в людині.
3. Поняття «людина», «індивід», «індивідуальність», «особистість».
4. Особа і суспільство: проблема взаємовідносин.

Теми доповідей

- Проблема людини у сучасній філософській антропології, екзистенціалізмі, персоналізмі, неофрейдизмі та структуралізмі (на вибір студента).
- Проблема людини, її сутності та сенсу буття у філософії Г. С. Сковороди.
- Проблема життя, смерті та безсмертя людини в російській релігійній філософії (М. Ф. Федоров, Вол. С. Соловйов, С. Л. Франк, Л. М. Толстой та ін.).
- Людина та її свобода: філософська інтерпретація.
- Особистість як суб'єкт і об'єкт суспільного життя.
- Феномен людської особистості: проблема сутності та існування.

Перелік рекомендованої літератури

Основна

- Голубинцев В. О., Данцев А. А., Любченко В. С. Философия для технических вузов : учебник. – 2-е изд. / В. О. Голубинцев, А. А. Данцев, В. С. Любченко. – Ростов н/Д. : Феникс, 2004. – С.544-601.
- Данильян О. Г., Тараненко В. М. Философия : учебник / О. Г. Данильян, В. М. Тараненко. – М. : ЭКСМО, 2006. – С.341-384.
- Кремень В. Г., Ільїн В. В. Філософія : мислителі, ідеї, концепції : підручник / В. Г. Кремень, В. В. Ільїн. – К. : Книга, 2005. – С.284-309, 332-341, 457-465.
- Лазарев Ф. В., Трифонова М. К. Философия : учеб. пособие. – 2-е изд., перераб. и доп. / Ф. В. Лазарев, М. К. Трифонова. – Симферополь : СОНАТ, 2003. – С.258-289.
- Філософія : підручник / І. В. Бичко, І. В. Бойченко, М. І. Бойченко та ін. – К. : Либідь, 2001. – С.111-142.
- Философия : учебник / К. Х. Делокаров, Ф. Д. Демидов, Л. Н. Москвичев и др.; под общ. ред. Л. Н. Москвичева. – М. : Изд-во РАГС, 2003. – С.487-494, 500-512, 570-594.
- Философия : учеб.-методич. пособие. – 3-е изд. / под ред. Л. А. Алексеевой, Р. А. Додонова, Д. Е. Музы, В. И. Пашкова. – Донецк : ДонНТУ, 2009. – С.148-160.
- Философия : учеб. пособие. – 14-е изд. / И. В. Ватин, В. Е. Давидович, Л. В. Жаров и др.; отв. ред. В. П. Кохановский. – Ростов н/Д. : Феникс, 2006. – С.190-228, 332-374.

Додаткова

- Вишев И. В. Проблема жизни, смерти и бессмертия человека в русской философской мысли / И. В. Вишев. – М. : Академический Проект, 2005. – 432 с.
- Канке В. А. Философия : курс для бакалавров : учеб. пособие. – М. : 2005. – С.119-124.
- Кірюхін Д. І. Індивід у суспільстві споживання / Д. І. Кірюхін // Людина у лабіринті перспектив / А. В. Толстоухов, О. Є. Перова, О. М. Рубанець та ін.; заг. ред. А. В. Толстоухов. : монографія – К. : Парапан, 2004. – С.94-118.

Пекарник А. М. Філософія : підручник / А. М. Пекарник. – К. : Промінь, 2004. – С.282-291, 387-409.

Філософія : учебник. – 3-е изд., перераб. и доп. / В. Д. Губин, Т. Ю. Сидорина, А. И. Алешин и др.; под ред. В. Д. Губина, Т. Ю. Сидориной. – М. : Гардарики, 2005. – С.567-595.

ТЕМА 8. ФІЛОСОФІЯ ГЛОБАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ І ПЕРСПЕКТИВ СУЧАСНОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ

(2 години)

1. Поняття і класифікація глобальних проблем. Глобальна криза сучасної цивілізації.
2. Передумови і шляхи вирішення глобальних проблем. Необхідність єдиної планетарної свідомості, її нормативна і регулятивна функції.
3. Майбутнє як філософська проблема. Соціальне прогнозування: підстави й типи. Людство на роздоріжжі: пошук нових моделей солідарності та діалогу.

Теми доповідей

Причини виникнення глобальних проблем.

Глобальна екологічна криза.

Проблема екологізації виробництва.

Римський клуб: ідеї, прогнози, перспективи.

Західна футурологія у пошуках майбутнього.

Вітчизняна філософія на шляху вирішення глобальних проблем людства.

Необхідність ноосферної парадигми задля збереження і розвитку цивілізації ХХІ століття.

Перелік рекомендованої літератури

Основна

Алексеев П. В. Социальная философия : учеб. пособие / П. В. Алексеев. – М. : ООО «ТК Велби», 2003. – С.167-180, 214-233.

Бучило Н. Ф., Чумаков А. Н. Философия : учеб. пособие. – 4-е изд. / Н. Ф. Бучило, А. Н. Чумаков. – СПб. : Питер, 2004. – С.383-420.

Голубинцев В. О., Данцев А. А., Любченко В. С. Философия для технических вузов : учебник. – 2-е изд. / В. О. Голубинцев, А. А. Данцев, В. С. Любченко. – Ростов н/Д. : Феникс, 2004. – С.602-628.

Муза Д. Е. Глобалистика : учеб. пособие / Д. Е. Муза. – Донецк : Изд-во «Нолудж», 2012. – 310 с.

Социальная философия : учебник / В. П. Андрущенко, В. С. Афанасенко, В. И. Волович и др.; под общ. ред. В. П. Андрущенко, Н. И. Горлача. – К.-Х. : Изд. центр «Единорог», 2002. – С.502-517.

Философия : учеб. пособие. – 14-е изд. / И. В. Ватин, В. Е. Давидович, Л. В. Жаров и др.; отв. ред. В. П. Кохановский. – Ростов н/Д. : Феникс, 2006. – С.531-569.

Философия : учеб.-методич. пособие. – 3-е изд. / под ред. Л. А. Алексеевой, Р. А. Додонова, Д. Е. Музы, В. И. Пашкова. – Донецк : ДонНТУ, 2009. – С.160-169.

Додаткова

Введение в философию : учеб. пособие. – 2-е изд., перераб. и доп. / авт. кол. : И. Т. Фролов, Э. А. Араб-Оглы, П. П. Гайденко и др. – М. : Республика, 2002. – С.590-605.

Лукашевич В. М. Глобалистика : учеб. пособие. – 3-е изд., перераб. и доп. / В. М. Лукашевич. – Львов : Новий Світ-2000, 2006. – С.12-22, 122-246.

Кальной И. И. Философия : учебник / И. И. Кальной. – Симферополь : Бизнес-Информ, 2003. – С.417-439.

Удовик С. Л. Глобализация : семиотические подходы / С. Л. Удовик. – М. : Рефл-бук; К. : Ваклер, 2002. – 420 с.

Философия : учебник / К. Х. Делокаров, Ф. Д. Демидов, Л. Н. Москвичев; под общ. ред. Л. Н. Москвичева. – М. : Изд-во РАГС, 2003. – С.647-665.

Навчальне видання

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо підготовки і проведення семінарських занять
циклу гуманітарної підготовки
з нормативної навчальної дисципліни

ФІЛОСОФІЯ

(для студентів
усіх напрямів підготовки і спеціальностей)

Укладачі :

Алексєєва Людмила Опанасівна
Блащисин Олег Іванович
Іщенко Олександр Іванович
Лемешко Галина Олександрівна
Муза Дмитро Євгенович
Нечепоренко Тамара Борисівна
Пашков Віктор Іванович
Тоцький Ігор Михайлович
Трофимюк Віктор Костянтинович
Федосов Анатолій Сергійович
Фоменко Марина Вікторівна